

Spomini na dr. Frančiška Lampeta.

II.

Neizbrisen mi ostane do groba spomin na nepozabnega mi pobratima, žal, toli pre-rano umrlega kanonika dr. Lampeta. Poznala sva se s pokojnikom blizu trideset let. Ni ga bilo dijaka na gimnaziji, ki bi mi bil s svojo neumorno marljivostjo in orjaško vztrajnostjo v študijah toliko imponiral, kakor Frančišek Lampe. Nisem ga imel tovariša v bogoslovnem semenišču, ki bi mi bil izvabljal s svojo naudušenostjo za vero in vedo toliko občudovanja kakor pokojnik, in to občudovanje mi je rastle od leta do leta, ko sem s pazljivim očesom spremljal njegovo vsestransko, naravnost vseobsegajoče delovanje na najraznejših poljih človeškega delovanja in gibanja. Ta duh, neprestano in strastno hrepeneč za znanjem, ni se hotel ustaviti pri nobeni stroki: bogoslovje, modroslovje, leposlovje, naravoslovje, zgodovino, matematiko, zvezdoslovje, godbo, mehaniko, lepo umetnost, vse, vse je hotel proumeti, v vse prodreti, z vsem nasitovati svojo nenasitno znatiželjnost! In to srce! Kako se je odpiralo ljubezni do resnice, do domovine, do prijateljev, do nasprotnikov, do revežev, do sirot, do svojih zapuščenih dečkov v Marijanišču! — „Le pridi si jih ogledat“, pisal mi je pokojnik l. 1886. — „kadar boš imel čas. Akoravno so malo raztrgani, pa so korenjački

„Dom in svet“ 1900, šte. 22.

skozi in skozi. Rad jih imam kakor samega sebe!“

Le poznati si moral pokojnika v njegovem občevarju, le nekoliko znana naj so ti njegova pisateljska dela, in priznati moraš: kako široko obzorje, kako globoko srce!

Imam med svojimi papirji nekaj pisem pokojnikovih, ki so v marsikaterem pogledu značilna za mišljenje in življenje pokojnikovo. Pisana so večinoma v šolskem l. 1882/83., ko je bival pokojni Lampe v Gradcu ter dovrševal rigoroze iz bogoslovja.

Že v semenišču si je Lampe delal velike načrte za svoje delovanje, zlasti za pisateljevanje; že takrat je sklenil, da bo zasnoval list, posvečen znanstvu in leposlovju. Veliko si je upal sam, in kakor je pokazala izkušnja, tudi po pravici, vendar je vedel, da taki nalogi on sam ne bo mogel biti kos. Blestel mu je pred očmi ideal znanstvenega in leposlovnega lista. Zato je sam gojil najraznejše stroke, povsod je hotel biti vsaj toliko trden, da bi lahko ocenjeval spise raznih strok, zato pa je tudi vzpodbujal svoje tovariše v bogoslovju za najraznejše stroke. Ako je pri tebi zapazil le količkaj razpoloženja za to ali ono stroko, takoj ti je imel pri rokah celo kopo praktičnih nasvetov, kako prični, kako nadaljui, kako si svoje znanje v dotični stroki spopolnui! Pri teh nasvetih se je poznalo, koliko je že tedaj prečital.